

**Türkiye'de
İlk ve Tek!**

HIZ
EGZERSİZLERİYLE

Zamana Meydan Oku!

PARAGRAF

HIZ EGZERSİZLERİYLE REKOR DENEMELERİ

**GELMİŞ GEÇMİŞ
TÜM SINAVLARA YÖNELİK**

**PROF. SERİSİ 2.KİTAP
TAYFUN USLU**

**EVRENSEL
İLETİŞİM
YAYINLARI**

Bu kitabın her hakkı
EVRENSEL İLETİŞİM LTD. ŞTİ.'e aittir.

Hangi amaçla olursa olsun, bu kitabın
tamamının ya da bir kısmının, kitabı
yayınlayan yayınevinin önceden izni
olmaksızın elektronik, mekanik,
fotokopi ya da herhangi bir kayıt
sistemi ile çoğaltılması, yayınlanması
ve depolanması yasaktır.

HIZ
EGZERSİZLERİYLE
Zamana Meydan Oku!

HIZ EGZERSİZLERİYLE REKOR DENEMELERİ

GELMİŞ GEÇMİŞ
TÜM SINAVLARA YÖNELİK

PROF. SERİSİ 2. KİTAP
TAYFUN USLU

tayfunhocan

Tayfun Hocan

EVRENSEL
İLETİŞİM
YAYINLARI

Zübeyde Hanım Mahallesi
655. Cadde No: 15/A
Altındağ / ANKARA
Tel: (0312) 384 65 00
Faks: (0312) 384 61 00
evrensel@evrenseliletisim.com.tr
www.evrenseliletisim.com.tr

Genel Yayın Yönetmeni
ENGİN KARAPINAR

Yazar
TAYFUN USLU

Editör - Redaktör
SİNAN AYDIN

Dizgi-Tasarım
HACI AYDIN

Baskı
KORZA BASIM

ISBN
978-625-7153-45-4

Copyright ©
Evrensel İletişim Yayın Dağıtım San. Tic. Ltd. Şti.

evrensel Dijital.com

www.evrenseliletisim.com.tr

İSTİKLÂL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl.
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım.
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
Medeniyet dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş, yurduma alçakları uğratma sakın;
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın;
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri toprak diyerek geçme, tanı:
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır, atanı:
Verme, dünyaları alsan da bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fışkıracak toprağı sıksan, şüheda!
Cânı, cânânı, bütün varımı alsın da Huda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.

Ruhumun senden İlähî, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne nâmahrem eli.
Bu ezanlar -ki şehadetleri dinin temeli-
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin secde eder -varsa- taşım,
Her cerîhamdan İlähî, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruh-ı mücerret gibi yerden na'sım;
O zaman yükselerek arşa değer belki başım.

Dalgalan sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.
Ebediyyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl;
Hakkıdır hür yaşamış bayrağımın hürriyyet;
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl!

Mehmet Âkif Ersoy

GENÇLİĞE HİTABE

Ey Türk gençliği! Birinci vazifen, Türk istiklâlini, Türk Cumhuriyetini, ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir.

Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin en kıymetli hazinendir. İstikbalde dahi, seni bu hazineden mahrum etmek isteyen dâhilî ve hâricî bedhahların olacaktır. Bir gün, istiklâl ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şeraitini düşünmeyeceksin! Bu imkân ve şerait, çok namûsait bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklâl ve cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın bütün kaleleri zapt edilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şeraitten daha elîm ve daha vahim olmak üzere, memleketin dâhilinde iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hattâ hıyanet içinde bulunabilirler. Hattâ bu iktidar sahipleri şahsî menfaatlerini, müstevlîlerin siyasî emelleriyle tevhit edebilirler. Millet, fakr u zaruret içinde harap ve bîtap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evlâdı! İşte, bu ahval ve şerait içinde dahi vazifen, Türk istiklâl ve cumhuriyetini kurtarmaktır. Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur.

Mustafa Kemal Atatürk

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ.....	7
Bu Kitapta Neyi Amaçladım?	8
Kitapta Dikkat Etmeniz Gerekenler	8

Bölüm 1

TABİİ Kİ HIZLI OKUYABİLİRSİN	9
Okuma Hızınızı Ölçün	9
Dakikada Okunan Kelime (DOK) Testi	9
Okuma Hızınızın Hesaplanması	11
Ne Kadar Hızlısın?	12
Hızlı Okuma Nedir?	13
Paragrafta Hızlı Okuma	13
Bu Kitap Neyi Hedefliyor?	14
Okuma ve Beyin	16
Göz ve Beyin	16

Bölüm 2

OKUMA VE ANLAMA HIZIMIZI NELER ENGELLİYOR?	17
Var Olan Potansiyelini Bilmemek	17
Sesli Okuma - Beyinden Okuyamama	18
İçten ve Dıştan Seslendirme	18
Kelime Kelime Okumak	20
Metin İçindeki Geri Dönüşler	24
Okurken Kaybolma - Konsantrasyon Eksikliği	24
Paragrafta Odaklanma	25
Pasif Okuma	26
Gözün Eğitimsizliği	26
Kelime Hazinesinin Zayıflığı	26

Bölüm 3

EGZERSİZLERLE ADIM ADIM HIZLANIN!	27
Egzersizlere Başlamadan	27
1. EGZERSİZ: GÖZ EGZERSİZİ	28
Göz Kaslarınızı Hızlandırın	28
REKOR DENEMESİ 1	30
HIZÖLÇER	36
2. EGZERSİZ: GÖZ-BEYİN EGZERSİZİ	37
Gözünüzün Gördüğü Bölgeyi Arttırın	37
Görme Alanı Testi	37
Görme Alanınıza Hâkim Olun	38

Uygulama Metinleri	39
REKOR DENEMESİ 2	40
HIZÖLÇER	46

3. EGZERSİZ: GÖZ-BEYİN EGZERSİZİ	47
Dikkatinizi Arttırın	47
Satır İçerisinde Görme Alanınızı Genişletin	48
REKOR DENEMESİ 3	49
HIZÖLÇER	55

4. EGZERSİZ: GÖZ-BEYİN EGZERSİZİ – GÖRME ALANININ GENİŞLETİLMESİ	56
Sayı ve Rakamları Bütün Hâlinde Tanıyın	56
REKOR DENEMESİ 4	59
HIZÖLÇER	66

5. EGZERSİZ: GÖZ-BEYİN EGZERSİZİ – PARAGRAFTA GERİYE DÖNÜŞLERİN DURDURULMASI	67
İşaretçi (Kılavuz) ile Okuyarak Geri Dönüşleri Durdurun	67
REKOR DENEMESİ 5	70
HIZÖLÇER	76

6. EGZERSİZ: GÖZ-BEYİN EGZERSİZİ – GÖRME ALANININ GENİŞLEŞİLMESİ	77
Yatay Görüşünüzü Arttırın	77
REKOR DENEMESİ 6	79
HIZÖLÇER	85

7. EGZERSİZ: GÖZ-BEYİN EGZERSİZİ – GÖZLERİN DAHA FAZLA KELİME YAKALAMASI	86
Yatay ve Dikey Yönde Görme Alanınızı Genişletin	86
REKOR DENEMESİ 7	88
HIZÖLÇER	95

8. EGZERSİZ: BEYİN EGZERSİZİ – KONSANTRASYONUN ARTTIRILMASI	96
Okuduklarınıza Yoğunlaşma Yeteneğinizi Geliştirin	96
REKOR DENEMESİ 8	97
HIZÖLÇER	103

9. EGZERSİZ: ANLAM EGZERSİZİ – DAHA FAZLA KELİMENİN BİR ARADA GÖRÜLMESİ	104
Kelimeleri Bütün Hâlinde Okuyun	104
REKOR DENEMESİ 9	105
HIZÖLÇER	112

10. EGZERSİZ: DİKKAT EGZERSİZİ –	
PARAGRAFI OKURKEN DİKKATİN ARTTIRILMASI	113
Paragraflardaki Kelimeleri Daha Hızlı Algılayın	113
Kelime Dağarcığınızı Sınava Uyarlayın	114
KELİME HAZİNESİ	114
REKOR DENEMESİ 10	115
HİZÖLÇER	122
11. EGZERSİZ: GÖZ-BEYİN EGZERSİZİ –	
DİKKAT EGZERSİZİ	123
Kelimeleri Paragraf İçerisinde Hızla Yakalayın	123
KELİME HAZİNESİ	124
REKOR DENEMESİ 11	125
HİZÖLÇER	131
12. EGZERSİZ: GÖZ-BEYİN EGZERSİZİ –	
DİKKATİN ARTTIRILMASI	132
Dikey Yönde Görme Alanınızı Genişletin	132
KELİME HAZİNESİ	134
REKOR DENEMESİ 12	135
HİZÖLÇER	141
13. EGZERSİZ: GÖZ-BEYİN EGZERSİZİ – GÖZÜN SIÇRAMA	
MESAFESİNİN ARTTIRILMASI	142
Yatay ve Dikey Yönde Görme Alanınızı Genişletin	142
KELİME HAZİNESİ	145
REKOR DENEMESİ 13	146
HİZÖLÇER	152
14. EGZERSİZ: DİKKAT EGZERSİZİ – DİKKATİN	
DAĞILMASINI ENGELLEME	153
Paragraf Sorularını Çözerken Dikkatinizi Arttırın	153
KELİME HAZİNESİ	154
REKOR DENEMESİ 14	155
HİZÖLÇER	162
15. EGZERSİZ: ALGI EGZERSİZİ – BEYNİN ALGI	
SINIRLARININ GENİŞLETİLMESİ (GESTALT PRENSİPLERİ) ...	163
Kelimeleri Daha Hızlı Tanıyarak Paragrafı Hızla Anlayın	163
Eksik Harfleri Tamamlayarak Okuyun	163
KELİME HAZİNESİ	165
REKOR DENEMESİ 15	166
HİZÖLÇER	172

16. EGZERSİZ: ALGI EGZERSİZİ – BEYNİN KAVRAMA	
HIZININ ARTTIRILMASI	173
Karışık Kelimelerden Anlam Çıkarın	173
KELİME HAZİNESİ	175
REKOR DENEMESİ 16	176
HİZÖLÇER	183
17. EGZERSİZ: GÖZ-ALGI EGZERSİZİ – ÇEVRESEL	
GÖRÜŞÜN ARTTIRILMASI	184
Beyninizin Algılama Kapasitesini Arttırın	184
KELİME HAZİNESİ	185
REKOR DENEMESİ 17	186
HİZÖLÇER	193
18. EGZERSİZ: ALGI EGZERSİZİ – PARÇALARIN DEĞİL,	
BÜTÜNÜN ALGILANMASI (GESTALT)	194
Eksik Harfleri Tamamlayarak Kelimeleri Daha	
Hızlı Tanıyın	194
REKOR DENEMESİ 18	195
HİZÖLÇER	203
19. EGZERSİZ: BEYİN EGZERSİZİ – BEYNİN ALGI	
SINIRLARININ GENİŞLETİLMESİ	
(GESTALT)	204
Eksik Harfleri Tamamlayarak Bütünü Algılayın	204
Tersten Okuyarak Algınızı Geliştirin	205
REKOR DENEMESİ 19	206
HİZÖLÇER	213
20. EGZERSİZ: HIZ EGZERSİZİ – HIZLI OKUMA	
EGZERSİZLERİNİN UYGULANMASI	214
REKOR DENEMESİ 20	216
HİZÖLÇER	223

Bölüm 4

KENDİNİ DEĞERLENDİR	224
Gelişim Grafiği	224
Doğrular Grafiği	224

GİRİŞ

“Kısa vadede çok çalışacaksın ama bu kısa sürede gösterdiğin yoğun çaba sana uzun vadede çok kazanç sağlayacak.”

Bu söz üstüne düşünüp, bunu içselleştirerek kitaba başlayın.

Okumayı ilk öğrendiğiniz andan itibaren hepimize nasıl tane tane, yavaş yavaş okuyacağımız öğretildi. Ancak ileriki yaşlarda yavaş okumanın, özellikle ÖSYM’nin sınavlarında olduğu gibi, bizi diğer adayların gerisine attığını gördük. Nasıl hızlı okunduğunu öğrenip eski yavaş okuma alışkanlığınızı değiştirdiğinizde, okuma hızınızın ve okuduğunuzu anlama potansiyelinizin arttığını göreceksiniz.

Günümüz sınavlarındaki paragraf soruları her yıl gittikçe artan oranda, sınav sonucunu daha fazla etkileyen ve sonucu en çok belirleyen testlerden biri hâline gelmiştir. **Az sürede çok okuyup hızlı anlamak, sınavların temel eyleyici noktasıdır.** Bunun bilincine varmışsın ki kitabıma ulaştın. Fark yaratacağını umduğum bu kitabımla sınava başka bir açıdan bakıp seninle birlikte kendimizi keşfedeceğiz.

Paragrafları hızlı okuma isteğimizin nedeni, özellikle bir yarış olan üniversite sınavında yüksek puanlar almak istemenizdir. Beyninizin şu anda dakikada okuduğunuz kelime sayısından çok daha fazlasını işleyebiliyor olması da bu isteğinizin mümkün olduğunu gösteriyor.

Bu kitabı üç bölüm hâlinde hazırladım.

- **Birinci bölümde;** hızlı okumanın ve anlamanın ne olduğunu, dünyada uygulanan yöntemleri, bu yöntemler eşliğinde yaygın tekniklerle ilgili bilgileri birlikte kavramaya çalışacağız. Bu bölüm; hızlı okuma, anlama ve teknikler üzerine bir giriş niteliğinde olacak.
- **İkinci bölümde,** seni tatmin etmeyen okuma hızını nelerin engellediğini ve metni kavramanı zorlaştıran sorunları ve bunların çözümlerini keşfedeceksin.
- **Üçüncü bölümde,** 20 okuma egzersizi ile birlikte 20 paragraf denemesi vereceğim. Bu egzersizleri adım adım uyguladığında senden anlamlı artışlar bekliyorum. Her deneme sonundaki **HIZÖLÇER** bölümüne de hızını ve doğrularını yazacağız.
- **Dördüncü ve son bölümde,** verdiğim “**Gelişim Grafiği**”ne egzersizler sonrası çözdüğün paragraflardaki okuma hızını işleyeceğiz. Ayrıca 2. tablo olan “**Doğrular Grafiği**”ne de denemelerdeki doğrularını da işleyebilirsin. Bu şekilde kendi gelişimini de grafiksel bir şekilde görmeni istedim. Bu grafiklerin fotoğraflarını bana **#tayfunhocan** etiketiyle Instagram’dan gönderebilirsin. Ben de bu paylaşıma bir kalp, yorum esirgemem tabii. :))

Her şey zamanla çok güzel olacak...

Okunacak çok metin, okuyacaksa az zaman var.

Bu kitapla birlikte paragrafları okuma hızın yanında okuduklarını anlama hızında da artış olacaktır. Verdiğim derslerde yaptığım hızlı okuma uygulamalarında, öğrencilerimin okuma hızını % 350 civarı arttırdıklarına tanık oldum.

Bu kitapla gazete ve dergileri de çok hızlı okuyacak ayrıca ev ödevlerini de daha kısa zamanda bitirmeye başlayacaksın. En önemlisi de soru çözme hızın arttıkça süreni daha verimli kullanmayı öğrenip hayaline göz kırpacaksın. Umarım hayalini kurduğun üniversite hayatına ulaşabilmede sana önemli bir katkı olur. Paragrafları anlayarak okuduğunda öz güvenin de artacak ve bunları benim rehberliğimde, **kendi kendine bu kitapla öğreneceksin.**

Bu Kitapta Neyi Amaçladım?

Sen Değerli Okuyucuma;

- göz egzersizleri yaptırarak varsa gözünün yavaşlığını ortadan kaldırmayı,
- göz ile beyninin ilişkisini güçlendirmeyi,
- sınavlarda en çok zorlanılan kelimelerin anlamlarını öğreterek kelime hazineni geliştirmeyi,
- metinlere aktif olarak katılıp okumanı,
- kelimeleri içten seslendirmeden okuyabilmeni

sağlayarak bugüne kadar yaşadığın en temel okuma ve anlama sorunlarını çözmeyi amaçlıyorum. Bunun için okuma hızını adım adım işleyeceğin **Gelişim Tablosu**'nda kendi gelişimini sana göstermek ve böylelikle hayallerine ulaşmana bir köprü olabilmek bu kitabın asli amacıdır.

Kitapta Dikkat Etmeniz Gerekenler

Bu kitapla çalışırken dikkat etmeniz gereken bazı noktalar var. Bunlar göz sağlığını korumak hem de kitaptan en üst derecede faydalanmak içindir:

- Kitapla göz arasına 40 cm'lik, yaklaşık 2 karışık, bir mesafe koyun.
- Okurken yaklaşık 20 dakikada bir uzaklara bakın.
- Okuma esnasında ışığın kâğıtta parlamamasına dikkat edin.
- Işığın gözünüze değil, yazıya gelmesine dikkat edin.
- Sırtüstü ya da yüzüstü uzanarak çalışmayın, bir masada çalışmayı tercih edin.
- Kendinizi her zaman aynı saatlerde soru çözmeye ve çalışmaya odaklayın.
- Kitapta önemli bulduğunuz noktaların altını çizerek bunların yanına o an zihninizden geçenleri not edin. Kitabı bitirdikten sonra not aldığınız bölümleri tekrar gözden geçirin.
- Mutlaka kitapta öğrendiklerinizi bir arkadaşınıza anlatın. Bunları birine anlatmanız sayesinde öğrendikleriniz kalıcı hâle gelecektir.
- Çok yorgunsanız çalışmayı bırakın.
- Arada bir kalabalık ortamlarda soru çözmeye çalışın. Çünkü sınav anında oluşabilecek gürültülerden daha fazlasını prova yapıp denemelisiniz. (Üniversite sınavına girdiğimde Ankara'nın en gürültülü noktalardan birine denk gelmiştim. Çok sessiz ortamlarda ders çalışmaya alışık olduğum için gürültüden sınava konsantre olmakta zorlanmıştım.)
- Önünüze gelen her soruyu çözmeye çalışmayın. Seçici olun. Size faydası olmayacak kitaplarla zaman geçirmeyin. Çünkü zamanınız oldukça sınırlı ve bu zamanı kaliteli sorulara harcamalısınız.
- Ders araları vermeyi unutmayın. Çünkü beyniniz öğrendiklerinizi bu molalarda daha iyi kavrar, sindirir. (Spor yaptıktan sonra kasların dinlenmesi ve yemek sonrası yemeğin sindirilmesi gibi düşünebilirsiniz.)

Bölüm

TABİİ Kİ HIZLI OKUYABİLİRSİN!

Bu Bölümdeki Ana Başlıklar:

- Okuma Hızınızı Ölçün
- Ne Kadar Hızlısınız?
- Hızlı Okuma Nedir?
- Paragrafı Hızlı Okumak
- Bu Kitap Neyi Hedefliyor?
- Okuma ve Beyin İlişkisi
- Göz ve Beyin İlişkisi

Okuma Hızınızı Ölçün

Kronometrenizi hazır bulundurun. Okumaya başladığınız an kronometreyi eş zamanlı olarak başlatın. Okumanız bitince kronometreyi durdurup metin sonundaki alana bu süreyi yazın. Ufak bir hesaplamayla dakikada okuduğunuz kelimeyi saptayıp bu veriye göre ilerleyeceksiniz.

Dakikada Okunan Kelime (DOK) Testi

DOK testi, 1 dakikada kaç kelime okuyabildiğinizdir.

Aşağıda verilen hesaplama ile kolayca bulunur.

DOK'u saptamak için formül:

- **Okunan Kelime Sayısı ÷ Süre (Saniye) x 60 = Dakikada Okunan Kelime Sayısı**

Örnek: Aşağıdaki 700 kelimelik metni 2 dakikada (120 saniyede) okursan dakikada 350 kelime hızında okumuşsundur.

$$700 \text{ kelime} \div 120 \text{ saniye} \times 60 = 350 \text{ kelime/dakika}$$

Ya da 700 kelimeyi 2.25 dakikada (135 saniyede) okuyan biri ise dakikada 311 kelime okur.

$$700 \div 135 \times 60 = 311$$

- **Ortalama okuma hızının üzerindeki okuyucular dakikada 300'den fazla kelime okurlar. Hızınız uygun teknik ve egzersizlerle çok yüksek sayılara ulaşabilir. Ulaşacak da...**

Dakikada kaç kelime okuduğunuzu ölçeceğim metni, özellikle ÖSYM'nin de yararlandığı metinlerden seçtim.

Hızınızı ölçmek için aşağıdakileri adım adım yapın:

1. Kronometrenizi hazırlayın.
2. Verilen metni normal hızınızda okuyun.
3. Metnin sonunda verdiğim formüle metni kaç saniyede okuduğunuzu işleyin.
4. İşlemin sonucu, dakikada okuduğunuz kelime sayısıdır.

Okuma Hızınızı Ölçün

Okuma Metni

Kronometrenizi başlatıp başlık da dâhil metni sonuna kadar normal okuma hızınızda okuyun.

1, 2, 3 Başla!

TİYATRODA DEKORUN ÖNEMİ

Tiyatro eserinin ruhunu aydınlatacak olan maddi araçların başında dekor gelmektedir. Romanda çevre tasviri, betimleme neyse tiyatro sahnesinin üzerinde de dekor odur. Romandaki kişilerin içinde yaşadıkları çevre ile tamamlandıkları, bu çevrenin tasviriyle anlaşıldıkları bugün artık söz götürmeyen bir gerçektir. İlk anda gereksiz görünen tasvirlerin karakterleri belirtmesi, onları somut hâle sokması, olup bitenleri hazırlaması bakımından önemi sonsuzdur. Tasvir, süs olsun diye, nasıl romana konulmazsa dekor da sokak fotoğrafçıların fon olarak kullandıkları manzaralı bez gibi süs olsun diye sahneye öylece konulmaz.

Gerçi tasvirlerin hareketli, dekor ve eşyanın da hareketsiz olduğunu ileri sürerek bu karşılaştırmaların yersiz olduğunu iddia etmek mümkündür. Fakat bu yersizlik sadece görünüşle yetinenler için vardır ve ancak gerçekliği olduğu gibi sahneye geçirmek isteyenlerin hakikati gerçeğin taklidinde görenlerin düşüncesinde bulunmaktadır. Böyle bir anlayışı yansıtan dekor her türlü telkin unsurundan mahrum olacağı için piyesin dinamizmine elbette iştirak edemez. Gerçeklikte ne varsa sahneye koymak, oyuncuyu sahnede aratmaktan, dikkati dağıtmaktan başka bir şeye yaramaz. Gerçekliğin sadece dışı değil, bir de içi vardır. Eşyanın sırrına ermek ancak gerçeği yorumlamakla mümkündür. Dekor, piyeste olanların, olup bitenlerin göz ile görülmeyen taraflarını göstermeli daha doğrusu telkin etmelidir. Bu amaçla gerçeklikten alınan unsurlar olduğu gibi alınmaz, seçilir; seçilenler bazen tanınmayacak derecede değiştirilir, mercekten görünüyormuş gibi büyütülür ve bütün bunlar piyesin ruhunu yansıtan bir düzene tabi tutulur.

Görülüyor ki dekor ve eşya, ilgiyi kişiler ve hareketler üzerinde toplayacak kadar sadeleştirilmiş, piyesin ruhunu bütün zenginliğiyle duyuracak kadar telkin edici renklere ve biçimlere indirgenmiş olmalıdır. Bunun güzel bir örneğini, Georges Pitoeff, Hamlet için hazırladığı dekorlarla vermişti. Kurşuni ve siyah renkler dramı bir yas havası ile dolduruyordu.

Kostümler de biçimleri ve renkleriyle tiyatro eserinin havasını yaratan dekorun zorunlu unsurlarıdır. Strowski, Bernard Zimmer'in "Zavallı Napolyon"u hakkında bu noktaya dokunur. Zavallı Napolyon'daki kişilerde kurşundan askerlerin hâli vardı. Böylece halkı etkileyen bir safdillik, bir masumluk havası yaratılmış oluyor, seyirci kendini çocuk hissediyor ve piyesin çocukça taraflarını benimsiyordu.

İşte böyle bir dekor, perdenin ilk dakikalarından itibaren piyesin özel havasını derhâl yaratır ve seyircilerin hatıra ve hayalleriyle birlikte sürekli zenginleşerek, zenginleştikçe de piyesi aydınlatarak büyük bir dinamizm kazanır ve piyesle birlikte gelişir. Piyesle dekor, kostüm ve eşyanın meydana getirdiği dış çevre arasında sürekli bir alıp verme, bir kaynaşma vardır. Dış çevre, piyesin o kadar canlı ve ayrılmaz bir parçasıdır ki sahne üzerinde belirli bir çevre içinde geçen bir konuşma, bir susuş, başka bir çevre içinde farklı yankılar uyandırır. Tiyatro, unsurları birbirinden ayrılmaz olan bir bütündür. Onun ışık, dekor, kostüm, mobilya, söz, hareket, mimik, musiki gibi unsurlarından birinin değişmesiyle etki de derhâl değişir. Bu bakımdan her piyesin ruhunu, havasını yansıtan ayrı bir dış çevresi, bir dekoru olması tabiidir. Bunun içindir ki bir piyes için hazırlanmış olan dekorları, kostümleri, eşyayı başka bir eserde kullanmak, bir romandaki çevre tasvirlerini alıp başka bir romana aktarmak

gibi bir şey olur ki bu takdirde piyeste dış ile iç arasındaki birlik kırılmış, eserin ruhuyla biçimi arasında bir anlayış ve ruh karşıtlığı yaratılmış olur. Bazı eleştirmenler tiyatrodaki esas olanın metin olduğunu, tiyatrodaki izleyicinin dekoru gördükten sonra artık dinlemeye koyulduğunu söyleyerek maddi tarafın önemini küçültmek ister. Şüphesiz tiyatrodaki esas olan metindir. Fakat bir sahne üstadının dediği gibi, “Tiyatrodaki metin her şeyi söyleyemez. Metin, bir noktaya kadar, her sözün gittiği noktaya kadar gider. O yerden öte başka bir yöre, iklim denilen bir esrar ve durgunluk yöresi başlar.” Bizi o yöreye artık kelimeler değil, renk, çizgi, biçim, ışık ve müzik gibi unsurların özel bir ahengi götürecektir. Eserin ruhu bu araçlarla ruhlarımıza süzülür. Büyük tiyatro eserleri, metnin dışında da söyleyecek sözleri olan eserlerdir. Yönetmen, elindeki imkânlarla kelimelerin sustuğu yerden itibaren eseri konuşturduğu, aydınlatıldığı oranda gerçeğe varır. Bunun içindir ki

büyük tiyatro yönetmenleri, daima, sahneye konulmalarıyla çok şeyler kazanacak olan eserleri aramışlardır. Bu eserlerin dışında, bütün ruhunu ancak sahnede ve sahnenin maddi imkânları içinde ruhlarına yansıtan Shakespeare’in eserleri gelir. Demek oluyor ki tiyatrodaki dış çevre piyesle ilgisi olmayan kendi başına bir dünya değil, tersine piyesteki ruhun dışında bir devamıdır. Bir tiyatro eserinin temsilinde canlı ve cansız, büyük küçük, bütün unsurlar yönetmenin yaratıcı kavrayışı içinde birleşirler ve eserin ruhunu vermek üzere birlikte çalışır. İşte tiyatro eserinin uyandıracığı estetik heyecan, bu düzenli bütünün gerçekleşmesine bağlıdır ve dekor bu düzenin ayrılmaz baş unsurudur. Sahnenin maddi araçlarıyla piyesin ruhsal imkânları birleşip kaynaşmazlarsa seyircilerin bilincinde tam değerlerini bulamaz ve tiyatro sanatının ruhu ve amacı olan illüzyonu asla yaratamazlar.

(Metnimiz ÖSYM paragraflarına oldukça yakındır. Metni okurken muhtemelen devamlı olarak başa dönmek istediniz. ☺ Bu durum da üstünde çalışma yapacağımız önemli konulardan biridir.)

Metni okuma süresi: (Saniye cinsinden yazınız.)

Okuma Hızınızın Hesaplanması

1. Kronometredeki sürenizi saniye olarak hesaplayalım.

Örneğin: 3 dakika 45 saniye = 225 saniye gibi

2. Metnimiz 700 kelime uzunluğundadır. 700 sayısını ölçtüğünüz saniyeye bölüp 60’la çarpacağız.

Okuma testi sonuçlarını almak için aşağıdaki formüldeki boşlukları dolduralım:

700 ÷ saniye x 60 = dakikada okuduğunuz kelime sayınız.

Ne Kadar Hızlısın?

Okuduğun metni anlatabilip hafızada tutabilmen şartıyla aşağıdaki Değerlendirme Tablosu'nda verdiğim hız aralıkları geçerlidir.

DEĞERLENDİRME TABLOSU

Okuma Hızı (Kelime sayısı/dakika)	Değerlendirme
90'dan az	■ Kelimeleri okumakta ve algılamakta oldukça zorlanıyorsun. Gözlerinde fiziksel olarak bir problem olabilir.
90-169	■ Ortalamadan daha düşüksün. Egzersizleri harfiyen uygulamalı ve metinler üzerinde beraber bolca çalışmalıyız.
170-199	■ Ortalama bir okuma hızına sahipsın. Egzersizlerle ve okuma şeklini değiştirerek okuma ve anlama hızını ciddi oranda arttırabilirsin.
200-349	■ Okuma hızın ortalamanın üzerinde. Üniversite öğrencilerinin okuma hızı ortalaması bu aralıktadır. Egzersizlerle çok daha fazla da arttırabilirsin.
350-550	■ Ciddi derecede hızlısın. Metni anlamanda da bir sorun yoksa senin için okuma hızı bir sorun değil. Anlam egzersizlerine yoğunlaşmanı tavsiye edebilirim.
550'den fazla	■ Mükemmelsin. Okunan metnin anlamında sıkıntı yaşamamak için hızını metinlere göre ayarlamalısın.

Dakikada 170 kelimeye kadar okuyanlar:

- Konuştuğunuz hızda okuyorsunuz yani muhtemelen kelimeleri okuduğunuzda "Konuşuyorsunuz." zihninizden metindeki kelimeleri sessizce seslendiriyorsunuz. Her seferinde yalnızca bir kelimeye odaklanıyorsunuz. Okuma hızınızı arttırmak için içinizden ya da dışınızdan seslendirmeyi azaltabilmeniz ve aynı anda birden fazla kelimeyi algılama pratiği yapmanız gerekir.

Dakikada 170-349 kelime okuyanlar:

- Hızınız ortalama. Çoğu insan bu aralıkta okumaktadır. Okumanıza yardımcı olması için ara sıra içten seslendirmeyi kullanıyorsunuz ancak aynı anda birden fazla kelimeye odaklanmayı da ara sıra başarıyorsunuz.

Dakikada 350-550 kelime okuyanlar:

- Ortalamadan daha hızlı bir okuyucusunuz. Bir bakışta birden çok kelimeyi okuyabiliyor, cümle yapılarını ve cümleleri hızlı bir şekilde tanıyabiliyorsunuz. İçinizden seslendirmeyi seyrek kullanıyorsunuz ve muhtemelen geniş bir kelime bilginiz var.

Dakikada 550+ kelime okuyanlar:

- Kesinlikle hızlı bir okuyucusunuz. Bir bakışta 10'dan fazla kelimeyi okuyabiliyorsunuz. Okumanız esnek yani okuma hızınızı metne göre arttırıp azaltabiliyorsunuz. Çevresel görüşünüz oldukça gelişmiş. Metinde daha önce okuduğunuz bir kelimeye geri dönmüyorsunuz. Kısaca, mükemmel!

Hızlı Okuma Nedir?

Hızlı okuma, tek tek sözcükleri okumak yerine bir cümledeki birkaç sözcüğü hatta bir sayfadaki satırları bir kerede hızlı bir şekilde tanıma ve anlama sürecidir.

Bu kitap size kendi potansiyelinizi keşfetmenizi sağlayacak ve hedefinize ulaşabilmeniz için yer yer sorular sorarak alıştırmalar yaptıracaktır.

Lütfen katılımcı olup yönergelerime uyunuz!

Öncelikle okuma alışkanlığınızı belirlemek için birkaç sorum var. Aşağıdaki sorulara “**Evet**”, “**Hayır**” diye cevap veriniz, lütfen.

1. Herhangi bir şey okurken içinden sözcükleri seslendiriyor musun?
2. Sözcük sözcük mü okuyorsun?
3. Okurken metinden uzaklaşıp geri dönüşler ve tekrar okumalar yapıyor musun?
4. Metni okurken metnin ana düşüncesini besleyen yan düşüncelere odaklanamıyor musun?
5. Metni okuyup bitirdikten sonra okuduğun parçanın konusunu hatırlamakta güçlük çekiyor musun?
6. Okurken dikkatin kolayca dağılabiliyor mu?
7. Paragraf sorularından çekiniyor musun?

Bu soruların çoğuna “**Evet**” dediyseniz maalesef iyi bir okuyucu değilsiniz.

İyi okuyucu, okuduğu metne göre okuma hızını ayarlayabilen ve okuduğunu hızla anlayabilendir.

Şimdi, sizleri iyi bir okuyucu yapıp okumanızı hızlandırmak için kullanabileceğiniz bazı becerileri birlikte keşfe-deceğiz. Hızlı okuma ve anlamayla ilgili egzersizlere ve paragraf sorularına geçmeden hızlı okumayla ilgili bilmeniz gerekenler var.

Çoğu insan dakikada **ortalama 150 kelime** civarında okur ancak bazıları doğal olarak diğerlerinden daha hızlıdır. Ancak **okumayı hızlandırma çalışmaları, bu oranı 2'ye, 3'e hatta 4'e katlayabileceğinizi göstermektedir.**

Paragrafta Hızlı Okuma

Paragraf sorularını doğru ve hızlı cevaplayabilmeniz için 2 temel okuma problemini çözmeniz gerekmektedir. Bunlar: Okuma hızı ve okuduğunu anlamadır.

Okuma Hızı ve Okuduğunu Anlama

Aslında hız ve anlam birbirini etkilemektedir. “Hızlı okursam anlayamam!” düşüncesi genellikle yanlıştır. Yavaş okumak, dikkatli okumak değildir. Yavaş okumak aslında düşünce hızınızı kesintiye uğratıp aksatmaktadır. Yavaş okumak, okunanların saniyeler içerisinde unutulup cümlelerin anlaşılmasına neden olur.

Gelişen dünya şartları, insanların birtakım nitelikler kazanmasını zorunlu kılmıştır. Hızlı ve anlayarak okuma becerisi de bunlardan birisidir. Eğitimin insanlar arasında yarış hâline gelmesi, hızlı ve anlayarak okumayı başarının anahtarı hâline getirmiştir. Doğru ve süratle okuyabilen, okuduğunu doğru anlayan, sözcük dağarcığı geniş, dili iyi kullanan öğrencilerin öğrenmeleri daha kolay olup dolayısıyla başarıları da diğerlerinden daha yüksek olmaktadır.

Artık eski tip teknikler yerine gelişmelere ayak uyduran tekniklere ihtiyacımız var.

Günümüzde sayıları gittikçe artan yazılı metinler karşısında süremiz yetersiz kalmaktadır. Öğrencilerin de gittikçe daha fazla soru çözer hâle gelmesi, bir yarış içerisindeki öğrencilerin okumaya daha fazla zaman harcamasına neden olmuştur.

Dünyada, metinlerden en iyi biçimde yararlanma isteği insanları daha hızlı ve daha iyi anlayarak okuma konusunda çalışmalar yapmaya yönlendirmiştir. Hızlı okuma çalışmaları, dünyada özellikle eğitim alanında çalışan araştırmacılar arasında son dönemde yaygınlık kazanmıştır.

Bu Kitap Neyi Hedefliyor?

- ▶ Bu kitap, sınavlarda en çok zorlanan paragraf sorularını hızlı bir şekilde okuyabilmenizi ve aynı hızda da anlayabilmenizi sağlamayı hedeflemektedir. Bunun için 20 ana başlıktaki hızlı okuma egzersizini ve yine 20 adet paragraf denemesini zorluk derecelerini kademe kademe arttırarak oluşturdum.
- ▶ **Kitap sonunda ulaşacağınız hedef, 20 paragraf sorusunu 10 dakikada doğru çözmek olacaktır.** Bu hedefimize bu kitaptaki son denemeye kadar her denemede adım adım yaklaşacağız. Bu hedefi, kitabın **4. Bölümündeki grafiğe** de işledim. Buradan hedefe göre anbean kendinizi takip edebilirsiniz.
- ▶ Bu kitabı yazarken paragraf sorularına ayrı bir özen gösterdim. ÖSYM'nin öğrenciden istediği karışık cümlelerdeki basitliği bulabilmeniz için sözcükleri ÖSYM'nin sınavlarındaki gibi kullanmaya çalışarak bunlardan paragraf soruları oluşturdum.
- ▶ ÖSYM'nin 1 paragraf sorusu paragraf ve seçenekler dâhil **100-200 kelime uzunluğundadır.** Her paragraf sorusunun ortalama 150 kelimeden oluştuğunu düşünebiliriz. Yani ÖSYM sınavındaki 20 paragraf sorusu, yaklaşık **2500 kelimeden** oluşmaktadır.
- ▶ Bu yüzden ben de bu kitaptaki paragraf sorularımı 2500 kelime civarında oluşturdum. Böyle bir planlama senin başarman için ne kadar titiz çalıştığının bir kanıtı. 😊
- ▶ Türkiye'de normal bir eğitim almış öğrenci bir dakikada ortalama 150 kelime civarında bir hızla okumaktadır. Öğrenciler sınav esnasında yaşadıkları kaygı nedeniyle soruları okurken bu ortalamalarını daha da düşürmektedir. Soruları okurken yavaş okumalarını, kelime tekrarları yapmalarını, geriye dönüşlerini de katarsak sınavda öğrencinin okuma hızı dakikada 100 kelimelere kadar düşmektedir ki bu okuma hızı, **okuduğunu anlamak için, sınavda başarılı olmak için oldukça yavaştır!**
- ▶ Öğrencilerin okuma hızlarındaki bu yavaşlığı, 20 yıla yaklaşan eğitim tecrübemle yıllardır gözlemlemekteyim. Ankara'da paragraf dersi verdiğim nitelikli öğrencilerin olduğu bir sosyal bilimler lisesinden, en tanınmış üç kolejden, üç anadolu lisesinden öğrencilerle yaptığım hızlı okuma çalışmalarında öğrencilerin paragraf sorularını dakikada ortalama 150 kelime hızında okuduklarını gözlemledim. Bu durum, hem iyi hem de kötü. Kötüsü, ülkenin bilgiye erişimi açısından zayıflığıdır. İyi olansa bu okuma hızlarının çabuk bir şekilde bilinç kazanarak 3 hatta 4 kat arttırılabilmesidir. Yaklaşık 1 soru okuma zamanında 3-4 soru okuyup çözebilme imkânı vardır. Zaten **bu kitabıma ulaştıysan bu konuyu beraber hâledeceğimize gönülden inanıyorum.**
- ▶ **Okuma hızında beklenen 3-4 katlık artış, senin 6-7 yaşlarında kazandığın kelime kelime okuma alışkanlığıyla pek mümkün değildir.** Okuma hızını arttırmak eski okuma alışkanlığını geliştirmeye bağlıdır. 1 dakikada 1000 kelime bile günümüz dünyasında hayal değil. Dünya okuma hız rekoru 1 dakikada 3850 kelimeyle Sean Adams'a aittir. Bu rekordan dolayı Sean Adams 1 dakika içerisinde 20 paragraf sorusunu okuyabilir, dersek yanlış olmaz (Guinness Dünya Rekorları'na dakikada 25.000 kelime gibi sıra dışı okuma hızıyla girdiğini iddia edenler olmuştur. Ancak Guinness, hızlı okuma konusunda hiçbir rekoru onaylamayacağını ve bu konudan çekildiğini duyurmuştur. Bu tür abartılı haberler aklımızı karıştırmasın.).
- ▶ Bunun yanında tabii bu soruları hızlı okumak kadar doğru çözebilmek de bir o kadar önemlidir. Bizim hedefimiz sınavdaki tüm paragraf sorularını dakikalar içerisinde çözmek değildir. Zaten sınav süresi oldukça yeterlidir. Ancak paragraf sorularını olabilecek en kısa sürede çözmek, sınavın geri kalanında da çok büyük avantaj sağlayarak bize hayallerimizin kapısını sonuna kadar aralayacaktır.

- Tüm öğrencilerin paragraf sorularında zorlanması, hızlı okumayı başarmış bir öğrenciyi on binlerce hatta yüz binlerce kişinin önüne geçirecektir.
- Hızlı okumayla edindiğin hız sana fazladan süre kazandıracak. Hatta sadece paragrafta hızlanmamış, tüm derslerindeki soru metinlerini okumada hızlanmış olacaksın. O zaman istediğin dereceyi sana kazandıracak en önemli durum bu hız meselesidir. Biraz daha somutlarsak örneğin, TYT sınavında sana 72 saat verseler her soru için yaklaşık yarım saat düşünsen muhtemelen soruların çok büyük bir kısmını doğru cevaplırsın. Ancak bu süre kısaldığında yanlışların artacak ve hayallerinden uzaklaşacaksın. Bu durum bize, bu sınavın hem bilgi hem de hız sınavı olduğunu yani bir yarış olduğunu gösteriyor. Kısacası, **göz ve beyin sınavı**.

ÖNEMLİ

Bu Kitap Öncesi Normal Okuyucu

- Kelime bilgisi az gelişmiştir.
- **Okurken duraklamalar, geri dönüşler yapar.**
- Her soruda zaman kaybı yaşar.
- **Okumaktan pek keyif almaz.**
- Paragraf sorularından korkar.
- **Ortalama 150 kelime okur.**

Bu Kitap Sonrası Hızlı Okuyucu

- **Kelime bilgisi gelişmiştir.**
- Okurken akıcı okur, kelime tekrarına düşmez.
- **Paragraflardan hız kazanarak sınavda zaman kazanır.**
- Okumak ona zevk verir.
- **Paragraf sorularında oldukça iyidir.**
- **Ortalama 300-400 kelime okur.**

MÜKEMMEL HIZLI OKUMA

1

Pratik yapmayı,

2

Kendinizi yeniden eğitmeyi ve programlamayı,

3

Önünüzdekilere daha fazla odaklanmayı,

4

Dikkat dağıtıcı şeylerden kaçınmayı içerir.

Ancak okuma hızı ile okuduğunu anlama arasında **doğru dengeyi sağlamak önemlidir**. Hızlı okuma, metnin türüne göre ayarlanmadığında okuduğunuzu anlamanız mümkün olmayabilir. Bunları egzersizlerle öğreneceksiniz.

Okuma ve Beyin

Okuma beyinde gerçekleşmektedir. Gözlerimiz gördüğü sembolleri aynı bir fotoğraf makinesi gibi beynimize iletir. O semboller de beynimizde bir anlam hâline gelmektedir. Gözlerimizin tek işlevi, görsel bilgileri beynimize ulaştırmaktır. Görülenlerse beynimizdeki bir yorumdur. **Görme, gözlerde değil, beyinde gerçekleşir.** Gerçekte gören beyin, bakansa gözlerdir. Örneğin bir göz kusuru olan göz tembelliğini, aslında kişinin gözünde yapısal hiçbir problem yokken beyninin görme alanındaki tembellik yaratmaktadır.

Yapılan araştırmalar, beynimizin dakikada 500-600 arasında bir kelimeyi işleyebilecek potansiyeli olduğunu göstermektedir. Dakikada 150 kelime okuyabilen bir okuyucu (1 dakikada bir paragraf sorusunu okuyabilen ortalama bir öğrenci) beyninin 500-600 kelime işleme potansiyelini, 150-200 kelimeyle sınırlayarak arada kalan beynindeki 400 kelimelik işlem gücünü kullanamaz. İşte bu kalan boşlukta beyin hayallere dalar, kalemle, yüzle ve saçla oynayıp ısıklık çalar, ayakla ritim tutar. Okurken sıkılır. Okuyucu beyninin potansiyelini tam işlemediğinden okurken kendine başka işler üretir. Ardı ardına okuduğumuz satırlar da bu şekilde boşa gider. Sınav sonrasında yanlış yaptığımız soruları incelerken aslında o yanlışların ne kadar kolay sorular olduğunu görüp yıkılmamızın sorumlusu budur. Kısaca **yavaş okursak beynimiz sıkılır ve okuduğuna odaklanamaz.**

Yavaş okumak özetle senin konuşma hızındır. Oysa sen konuşmuyor, okuyorsun. Hızlı okumayı öğrenmez, beynini eğitmezsen konuşma hızında okuyacak ve okurken yavaş kalacaksın.

Şunu bir düşünmeni istiyorum:

İlkokul 5. sınıfta okuyan ortalama bir öğrencinin bir metni okuma hızı bizi şaşırtır. Çünkü neredeyse bizimle aynı hızda okuyordur. Okuma hızımızın 5. sınıf öğrencisinden (aramızdaki yaş ve eğitim farkı düşünüldüğünde) çok da farklı olmaması sence doğal mıdır?

Göz ve Beyin

(Bilimsel Gerçekler)

Görme, algılama, anlama ve okuma düzeyi; göz ve göz kaslarının hareketlerine bağlıdır. Daha çabuk ve daha iyi okumak için beyin ile gözün uyum içerisinde çalışması gerekmektedir.

Daha hızlı ve iyi okumak için gözlerimizle beynimizi birlikte çalıştırmaya alıştırmamız gerekiyor. Özellikle göz egzersizlerim bu konuda sana yardımcı olacak.

Eskiden, okuma sırasında gözlerin satır boyunca düz bir çizgi hâlinde gidip geldiği sanılırdı. Ancak 1900'li yıllarda Emile Javal adlı bilim insanının yaptığı araştırmada gözlerin satır boyunca kayarak değil sıçrayarak hareket ettiği kanıtlandı.

Gözler satır üzerinde durakladığı zamanlarda okur.

Göz sıçramaları esnasında göz; satırdaki kelime veya kelime gruplarının fotoğrafını çeker, beyne yollar, sonra tekrar hareket ederek yine okumak için durur.

Bu duraklama süresi yaklaşık 15 salisedir. Aslında biz gözümüzün binlerce küçük sıçraması sonucunda okuyor ve anlıyoruz. Dolayısıyla okumanın temeli göz kaslarımızın bu sıçramalarıdır. Göz kaslarımızın sıçramaları ne kadar düzenli ve hızlı olursa okuma hızımız da o derece düzenli ve hızlı olur.

Göz, satır üzerinde ilerlerken sıçrama ve duraklama hareketleri yapar. Okuma sırasında bu hareketler sürüp gider. Gözlerimiz okurken hem kaslarını çalıştırdığından hem de okuyucunun gözlerine yeterli özeni göstermemesinden göz büyük bir enerji harcar. Bu sarf ettiğiniz enerji gözünüzün eğitimsizliğine göre artar. Bu da yine sınav performansını düşürür.

Bu nedenle gözünüze özen göstermeli ve göz kaslarınızı güçlü tutmalısınız. **Okumada başarılı olmak için gözünüzü daha az yormalı ve gözünüze daha az enerji sarf ettirmelisiniz.**

Bölüm

OKUMA VE ANLAMA HIZINIZI NELER ENGELLİYOR?

Bu Bölümdeki Ana Başlıklar:

- Var Olan Potansiyelini Bilmemek
- Sesli Okuma - Beyinden Okuyamama
- İçten ve Dıştan Seslendirme
- Kelime Kelime Okumak
- Metinde Geri Dönüşler Yapmak
- Konsantrasyon Eksikliği
- Paragrafta Odaklanma
- Pasif Okuma
- Gözün Eğitimsizliği
- Kelime Haznesinin Zayıflığı

Kendini en iyi yöneten insan, zamanını iyi yöneten insandır.

Var Olan Potansiyelini Bilmemek

Uzun bir eğitim hayatından sonra bir kişi çıkıp size “Çok hızlı okuyabilirsiniz!” dediğinde, yıllarca sürdürdüğünüz okuma alışkanlığını değiştirmek size uzak bir hayalmiş gibi gelebilir ya da “Hızlı okursam anlayamam!”, “Ne kadar yavaş olursam o kadar iyi anlıyorum.” inançlarını geliştirdiyseniz kendi var olan potansiyelini daha başlamadan engelleyeceksiniz. Oysa yavaş okuyarak:

- sıkılacak,
- konudan uzaklaşacak,
- odaklanma problemi yaşayacaksınız.

Eğer yavaş okuyarak okuduklarımızı daha iyi anlasaydık herhâlde hece hece okuduğumuzda okuduğumuz her şeyi mükemmel derecede anlardık. İsterseniz bunu bir deneyin. Hece hece okuduğunuzda göreceksiniz, önümüzdeki metnin dışında beyniniz başka âlemlere dalecek. **Yeteri kadar hızla okursanız okuduğunuzu o kadar iyi anlarsınız.** Okuma hızınız arttıkça paragrafta anlatılmak istenen düşünceye daha hızlı ulaşp diğer yan düşüncelere daha iyi odaklanacaksınız. Çünkü yavaş okuyan beyin, okuduğunun dışında başka ilgi alanları bulmaya çalışacaktır. Bunun sebebi ise beyninizin potansiyelini tam olarak yansıtamamasıdır. Yavaş okuyan bir öğrenci okuma hızı düşük olduğundan bir soruyu, bir konuyu bilse bile soruyu geç anlayıp yine geç çözecektir.

Hızlı okuma derslerime katılan öğrenciler, hızlı okumaya başladıklarında gerçek potansiyellerine erişip soruların çözümlerinde bile hızlandıklarını tecrübe etmektedirler.

Ancak temel sorunuz **metni anlayarak okuma hızınızı nasıl artıracaktır?**

Sesli Okuma - Beyinden Okuyamama

İlkokuldan itibaren öğrenciler hece hece, kelime kelime sesli bir şekilde okumaktadır. Bir metin, bu alışkanlıkla tane tane okuduğunda, daha önce de bahsettiğim, beynin potansiyeli boşa harcanmaktadır. Yani okuduğumuz kelime sayısı, anlayıp işleyebileceğimiz kelime sayısından çok daha az olmaktadır.

Sesli okumak; bize düzgün okumayı, ses tonumuzu iyi kullanmayı öğretmesine karşın okuduğumuz metni anlamayı da yavaşlatan önemli bir engeldir.

İçten okumak, sanki içinizden biri konuşuyormuş gibi okuduğunuzu seslendirmektir. Bu durumda metni okurken sizi kimse duymamakta ancak siz kendi içinizdeki sesi duymaktasınız. Bu da okuma hızınızı oldukça yavaşlatmaktadır. Dışınızdan metni sesli okumak ile içinizden sesli okumanın hız olarak bir farkı yoktur. Metni içten ya da dıştan seslendirerek okumak sizi okurken en fazla yoran, en fazla engelleyen durumların başında gelir.

Buharlı trenler icat edildiğinde bilim insanları, insanın 50 kilometreden fazla bir hızda ilerlerken nefes alamayacağını söylemişti. Günümüzde ise Japonya'daki hızlı trenler 603 km hıza ulaşmayı başararak bu hızla 2027 yılında insan taşımaya başlayacaktır. Yine 1950'li yıllarda insanın 1 mili 4 dakikanın altında koşmasının mümkün olmadığını söylenmekteydi. Ancak buna inanmayan bir atlet, 1954'te 1 mili 4 dakikanın altında koşmayı başardı.

İnsanların hangi sınırlara sahip olduğunu şu an için kimse bilmiyor. Bu yüzden sizi sınırlayan “Yapamam, başaramam, bu iş bana göre değil!” gibi düşünceleri aklınızdan çıkarmalısınız. **Geçmişte yapamamış ya da yapmamış olmanız, gelecekte yapamayacak olduğunuz anlamına gelmez.** Bunu başarabilirsiniz. O potansiyel beyninizde mevcuttur.

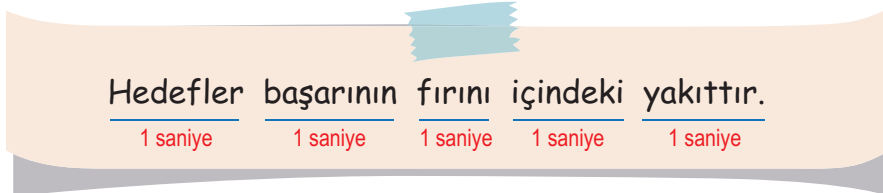
İçten ve Dıştan Seslendirme

Okumayı öğrenirken önce sesleri öğrenip bunları seslendirdik sonra heceleyerek seslendirmeye devam ettik sonra da sözcükleri seslendirir olduk. En sonunda da sesli okumaya geçtik. Okuma eylemini kelimeleri seslendirerek öğrendik. Ancak seslendirerek okuduğumuz bir okumada okuma hızımız bizim konuşma hızımızın limitlerinde olmaktadır. Çünkü ses çıkararak kelimeleri seslendirdiğimizde okuma hızımız düşecektir. Gözün görme hızıysa seslendirme hızımızdan yaklaşık 4 kat daha hızlıdır. Gözümüzle görerek beynimizle okuduğumuzda çok daha hızlı okuyabileceğiz.

İnsanların ortalama konuşma hızları dakikada 100-160 kelime olduğu için okuma hızı da bu hıza uyarak düşmektedir. **Daha hızlı okumak istiyorsanız içinizden okuduklarınızı duymak yerine okuduğunuz sözcükleri görmeye başlamalısınız.**

Ortalama olarak 1 saniyede 1 sözcük seslendirmektesiniz.

Örneğin, aşağıdaki cümle içten ya da dıştan seslendirildiğinde yaklaşık 4-5 saniye sürenizi resmen çalmaktadır!!!

Fakat bir sözcüğün seslendirildiği 1 saniyelik sürede 4 hatta 5 sözcük görülebilir. (Görenler var.) Bundan dolayı dilin seslendirme süresi ile gözümüzün görme süresi arasında yaklaşık 4 kat bir fark bulunmaktadır.

Pek çok öğrencide “Seslendirerek okursam paragrafı daha iyi anlarım.” kanısı yaygındır. Bu kanı ilkokuldan kalma bir alışkanlıktır. **Alışkanlıklar da çoğunlukla kendini haklı çıkarma eğilimindedir, alışkanlıktan vazgeçmemek için bir bahane de mutlaka bulunur.**

Öğrenci sesli okurken aynı zamanda okuduklarını da işittiğinden yani hem görme hem de duyma duyusunu aktif kullandığından metni daha iyi anladığını düşünmektedir. Oysa seslendirerek okumasıyla okuma hızı, konuşma hızına sabitlenerek oldukça yavaşlamıştır.

Dıştan seslendirerek okumak, aynı zamanda içimizden okumayı da etkilemektedir. İçimizden bir metni okuduğumuzda aslında konuşma hızımızla aynı hızda içten okumaya devam etmekteyiz. Öğrenciler, bu alışkanlıkları nedeniyle metni içten seslendirmediklerinde okuduklarını anlayamayacakları yargısına kapılırlar. Beynimize sadece bu şekilde bir okuma yöntemi öğretilmiştir. Oysa beynimiz gördüğünü salliseler içerisinde anlama dönüştürebilir. Örneğin bir park levhasını, bir dur işaretini, bir “acil” yazısını gördüğümüzde içimizden seslendirmeden bunlara anlam verip anında uygun tepkide bulunuruz. Aslında sözcükler de birer tabela, levha gibi görülebilir. Her gördüğümüz sözcük bizde bir anlam çağırıştır. İşte bu çağrışımlar için göz ile beyin arasında yeni bir metot uygulamak, egzersizler yapmak gerekmektedir.

İçten seslendirmeyi durduracak birtakım metotlar vardır. Bu metotları içten seslendirerek okuyorsanız kullanın:

- Metni okurken sakız çiğneyin
- Metni okurken şarkı mırıldanın
- Metin dışında içimizden farklı bir şeyler konuşun
- Grup hâlinde okumayı öğrenin
- Metnin anlamına yoğunlaşın

Aşağıda bulunan örnek paragraftaki kelimeleri okurken içinizden bu kelimeleri 1, 2, 3... diye sayın. Göreceksiniz okuduğunuz kelimeleri seslendirmeden sayı sayarak da anlayabiliyorsunuz.

Örnek Paragraf

(İçinizden 1, 2, 3 diye sayarken paragrafı okuyun.)

Zihni geliştirmek istiyorsanız olaya vücudunuza dikkat ederek başlamanız gerekir. Araştırmalar, egzersiz ve uygun beslenme gibi sağlıklı davranışlarda bulunan kişilerin yaşlanma süreciyle ilişkili bilişsel gerilemelere daha az duyarlı olduklarını tekrar tekrar göstermiştir.

Söylediğimi yaptıysanız, içten seslendirmeden kelimeleri sayarken gözünüzle okumaya çalıştıysanız ne anlatıldığını anladınız. Yani içinizden kelimeleri tekrarlamadan da anlayabiliyorsunuz. İşte bahsettiğim durum tam da bu!

İç sesinizle metni okumaya kalktığınızda şunu unutmayın: Dış sesinizle seslendirme yaparak okuduğunuz hızı geçemeyeceksiniz.

Tabii şu da bilinmelidir: Her zaman içimizdeki sesi susturmak da gerekmemektedir. Bunu zaman içerisinde nerede, nasıl kullanacağınızı uygulama yaptıkça öğreneceksiniz.

ÖNEMLİ

“İç sesinizle metni okursanız dış sesinizle seslendirme yaparak okuduğunuzdaki hızı geçemeyeceksiniz.”

Kelime Kelime Okumak

Okuma hızını düşüren, okuduğunu anlamayı azaltan ve gözü yoran durumlardan biri de kelime kelime okumaktır. **Kelimeleri tane tane okumak tamamen zaman israfıdır.** Çünkü bir cümle, bir ana fikir verir ve bu ana fikre tek tek kelimelerden değil, cümlelerin genelinden ulaşılır. Kelime kelime okumaksa metne olan ilgimizi azaltıp konsantrasyonumuzu dağıtır ve metni okurken sık sık hayallere dalıp sonrasında da metinde geri gitmemize hatta metnin en başına dönmemize neden olur.

Kelime kelime okurken göz, cümle üzerinde her kelimenin üzerinde dur kalk hareketi yani sıçrama hareketi yaparak kasılır. Bu da gözlerinizi kısa zamanda yorarak beyninize daha da yavaşlamanız gerektiğini iletir. Sonuç; sınav performansınız düşer, ayların çalışması yok olur.

Okuma hızınızı artırmak için gözünüzü bir kelimedenden diğer kelimeye değil, birkaç kelimeye birden (küme küme) odaklamalısınız. Daha fazla kelimeye odaklanma, cümle içindeki göz hareket sayınızı azaltıp, okuma sürenizi en aza indirerek **hızınıza HIZ KATACAK!**

Okurken gözünüz bir dizi duraklama ve sıçrama hareketi yapmaktadır.

Örneğin kelime kelime okuyan 1. okuyucunun gözü aşağıdaki cümlede 8 kere sıçrama yapmaktadır:

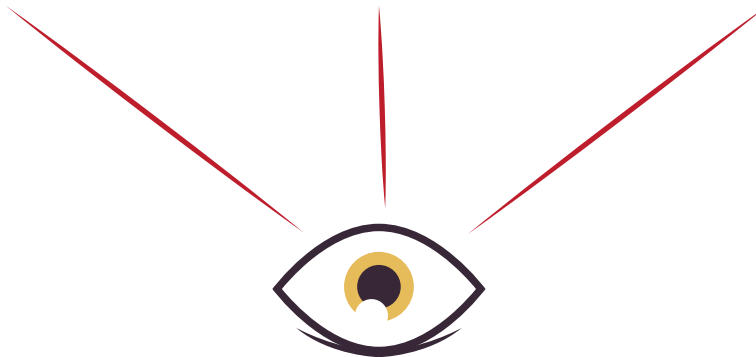
Ne	kadar	çok	okursan	o	kadar	güç	kazanırsın.
----	-------	-----	---------	---	-------	-----	-------------

1. Okuyucunun gözü

Kelimeleri gruplar hâlinde okuyan 2. okuyucunun eğitilmiş gözüyle aynı cümlede 3 sıçrama yapabilir:

Ne kadar çok	okursan o kadar	güç kazanırsın
--------------	-----------------	----------------

2. Okuyucunun gözü

Bu 2 örnek bile okuma hızının uygun tekniklerle neredeyse 3 kat daha artabileceğini göstermektedir.